

פדגוגיה בימי פנדמיה והיסטריה

כתבה: מיריה רון,

בשם עמותת מעגל עמותת הגנים לחינוך ולדורף בישראל

אינסוף סרטונים, מאמרים מלומדים, חוות דעת מקצועיות ולא מקצועיות, בדיחות, ולהבדיל- קובצי הנחיות, שנחלקו להרגעה והתראה, זרמו בקווים המקוונים בשבועות האחרונים!

רגע לפני שנדע אם חוזרים מחר לגני הילדים, וילדים במסגרות עם מענים מיוחדים, גם אנחנו תוהים מהי באמת חומרת המצב, ומה אתנו בשעת חירום. אנחנו, האנשים, המחנכים, ות, המבוגרים האחראים, אנו למעשה אלו שתגובותינו ומעשינו יכתיבו לילדים שאתנו, את כל אלה.

מהו "מצב חירום", והאם זו הכרזה והיערכות מותאמת או מוגזמת; זה כבר תלוי בגישה האישית, בחוסן הטבעי והנרכש שלנו, באמון כלפי המתריעים או כלפי המרגיעים, בהתרשמות ו.או בקרבה אישית לאנשים, ועוד; וללא קשר למהות ה"מפגע"- היום זה קורונה, אתמול ומחר ווירוס אחר; או כל אירוע דרמטי בקרבנותנו, בין אם זה אסון טבע, תאונה או פגיעה מעשה ידי אדם, חו"ח.

תגובותינו, כלפי פנים, וכלפי חוץ, "יצבעו" את המצב ויתנו לו משמעות ופרשנות. מה אנו חווים, מה אנו חושבים, ממי וממה אנו מושפעים, מה מסעיר אותנו, מה מרגיע אותנו, מה יגרום לנו "לאבד את זה", ומה יעזור לנו לעזור לעצמנו ולאחרים.

כשאנחנו מבוגרים אחראים, חובה עלינו לעבוד על כך, שתגובות אלו יסייעו לסביבה, לילדים, לא יעיקו עליה עוד יותר. כן, חובה מקצועית.

אפשרי בהחלט ללמוד, להתאמן ולהתארגן כך, שבשעת דחק, מתח ומשבר, נתגייס, נמהר להתארגן, ולייצר מערכת תמיכה אקטיבית, משמעותית, וחשוב ביותר-מיידית. כי חינוך חירום, כמו כל הגשת עזרה ראשונה וסיוע חירום-חשיבותו המכרעת היא בעיתוי הגשתו.

הניסיון שהצטבר באומה הנפגעת לבקרים הזו, הניב גוף ידע יקר ערך, שמוערך ונצרך בידי ארגונים, עמים, חברות, ומדינות אחרות. המוכרים והוותיקים הם- נט"ל ו"משאבים", ועוד עמותות וארגונים למען נפגעי אסונות, למניעה ולטיפול בטראומה ובפוסט טראומה.

האח הצעיר והמבטיח של אלה, הוא "חינוך חירום", הארגון שנוסד על בסיס הידע של חינוך וולדורף. ([מתוך כתבה ב"אדם עולם" 5.6.19](#)),

חינוך חירום מבוסס על הלמידה והניסיון המצטבר בגישת וולדורף לחינוך, הנובעת מתוך הידע האנתרופוסופי. חינוך בכל הגילאים, חינוך לזקוקים למענים מיוחדים, חינוך כמרפא וכמניעה של מצבי חולי ואי איזון.

הצוותים שהוכשרו בחינוך חירום, יודעים להגיש עזרה ראשונה בכל המקומות שחוו עקירה, אסונות, אובדנים, משבר, פגיעה חד פעמית או מתמשכת. במיוחד, עם ילדים בכל הגילאים. עזרה תכופה, ב"חלון ההזדמנויות" של השלב הראשון לאחר אירוע טראומטי, בן היומיים, שבכוחו למנוע את רובם ככולם של מצבי הפוסט טראומה. המענה הזה יפה גם לשלבים הבאים, שלב 2 של הטראומה, בן מספר השבועות, ושלב 3, קדם-הפגיעה הכרונית, וגם לאחריו, כתרפיה; אך כאמור, נועד ומכוון בעיקר למניעה. זהו השלב בו אנו נמצאים כיום, טרום סגירה. אז מה כדאי לעשות, בנקודת זמן זו?

עקרי חינוך חירום הם: שילוב ותיכול כשורינו החושיים והתנועתיים, אינטגרציה של חוש-עצב, חום וקשר חברתי. במטרה לצאת מהלוך הנפש והקיפאון ההישרדותי, אחת התגובות הנורמטיביות לאדם ולחיה, כשהם מעומתים עם דחק וסכנה. (FFF הידועים).

קווים מנחים נוספים הם: יצירת אימון, ארגון וסדר במרחבי הזמן והמרחב, ביסוס ושימוש בריתמוסים, שמביאים לאיזון, הרמוניה, חום מרפא, וכוחות חיים וריפוי, משאבים טבעיים שלנו, שנזקקים לעזרה, ליצירת מרחב ומצב מאפשר, לסוג של אתחול, ו"החייאה".

כל זאת-באמצעות שימוש במעגלי משחק, דקלום, קצב ותנועה. משחקים קבוצתיים לא תחרותיים, משחקים שמשלבים קשר וחברה, שיווי משקל, מגע, הומור ויצירה; אמנויות, מלאכות יד, עבודות פשוטות ובסיסיות "של החיים" - גיגון, יצירת מזון, בניית מחסות, טיפול בצעירים ובחסרי ישע ממך..

כל אלו פשוטים וזמינים, אפילו במחנות פליטים מאולתרים, באין-כל תנאים. האנשים הם המרפאים. הכשרתם היא הכלי התרפויטי-חינוכי. הפעילות בקבוצה היא התרופה. כל זה נכון, גם במסגרות חינוכיות שיישארו פתוחות, גם במצב של סגירה חלקית והיעדרויות, של חלק מהילדים ואנשי הצוות הקבועים; בתקופה של אי וודאות, שינויים תכופים, מטפלים מתחלפים, לעיתים לא מוכשרים. זה בהחלט אפשרי, כאשר המיקוד יהיה במבוגרים. לסייע למסייע, לחנך את המחנך, לחסן את המחסן והמרגיע. בצורה מניפתית, כהדרכת מדריכים. בלמידה ממוקדת של כלי "חוסן", קשיבות- מיינדפולנס, אימון בעיגון פנימי, חושי, מחשבה תמונתית, שליטה בנשימה, והפעלת שלל הכלים החינוכיים העומדים לרשותנו; והם לא מעטים. כך נצליח לשמור על, להפעיל ולהחזיר ילדים רגועים יותר. ובהחלט יגיע לנו הכתר! ;)